

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประวัติของโรงเรียน รูปแบบการเรียนและการสร้างแบบทดสอบวัดรูปแบบการเรียน ดังต่อไปนี้

1. ประวัติของโรงเรียน
 - 1.1 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น
 - 1.2 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 - 1.3 โรงเรียนสาธิต "พิบูลบำเพ็ญ" มหาวิทยาลัยบูรพา
 - 1.4 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
 - 1.5 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
2. ความหมายของรูปแบบการเรียน
3. แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษารูปแบบการเรียน
4. รูปแบบการเรียนของนักเรียนนักศึกษา
5. รูปแบบการสร้างแบบทดสอบของแอลพอร์ท
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. ประวัติของโรงเรียน

1.1 ประวัติโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์) ระดับมัธยมศึกษา เดิมชื่อ โรงเรียนสาธิต (ระดับประถมศึกษา) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เปิดทำการสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2519 โดยเริ่มรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ม.1) จากนักเรียนชั้น UNIT F (เทียบเท่ากับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7) ของโรงเรียนสาธิต (ระดับประถม) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และนักเรียนจากภายนอกอีกจำนวนหนึ่ง แล้วแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 ห้อง คือ ม.1ก และ ม.1ข การเรียนการสอนครั้งแรกใช้สถานที่อาคารเรียนของคณะศึกษาศาสตร์ โดยมีห้องเรียน 2 ห้อง และห้องปฏิบัติการ 1 ห้อง

ปีการศึกษา 2520 ได้ก่อสร้างอาคารเรียน 3 ชั้น ชั้นละ 6 ห้องเรียน อยู่ตรงข้ามโรงเรียนสาธิต (ระดับประถม) มีนักเรียน 2 ระดับชั้น คือ ม.1 และ ม.2 (ม.ศ.1)

ปีการศึกษา 2521 มีนักเรียนเพิ่มขึ้นเป็น 3 ระดับชั้น คือ ม.1 (หลักสูตรใหม่) ม.2 (ม.ศ.1) และ ม.3 (ม.ศ.2) ในปีการศึกษานี้ นักเรียนจาก UNIT F ที่เข้าเรียนต่อ จะต้องผ่านการทดสอบวัดความสามารถทางสติปัญญา หากสอบไม่ผ่าน จะต้องเรียนซ้ำชั้น UNIT F อีก 1 ปีการศึกษา

ปีการศึกษา 2523 ได้ก่อสร้างอาคารเรียนเพิ่มอีก 1 อาคาร จำนวน 6 ห้องเรียน เรียกว่า อาคาร 2 และในปีการศึกษา 2524 ได้ก่อสร้างอาคารเรียนเพิ่มอีก 1 อาคาร จำนวน 12 ห้องเรียน เรียกว่า อาคาร 3

ปีการศึกษา 2538 ได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนมาเป็น "โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์) ระดับมัธยมศึกษา" รับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 3 ห้องเรียน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 3 ห้องเรียน ตั้งแต่โรงเรียนเปิดทำการสอนมา มีผู้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่และผู้อำนวยการ โรงเรียนรวม 16 คน

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งโรงเรียนสาธิตฯ ระดับมัธยมศึกษา

1. เพื่อทดลองและวิจัยระบบการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา เพื่อจะได้พัฒนาให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
 2. เพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถด้านวิชาการ เพื่อให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ขั้นสูงขึ้นไป
 3. เพื่อเป็นที่ปฏิบัติงานสอนของอาจารย์และนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
 4. เพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่และสาธิตการศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาแก่ชุมชน โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 5. เพื่ออบรมให้นักเรียนมีจรรยา มารยาทดี เพื่อเป็นพลเมืองของชาติต่อไป
 6. เพื่อเป็นแหล่งอบรมและส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพดี ทั้งทางร่างกายและจิตใจ
 7. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก มีความคิดริเริ่มในทางที่ถูกต้อง
- นโยบายของโรงเรียนสาธิตฯ ระดับมัธยมศึกษา
1. ส่งเสริมให้นักเรียนอยู่ร่วมกันด้วยความสามัคคี
 2. ส่งเสริมให้นักเรียนตรงต่อเวลา ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
 3. ส่งเสริมให้นักเรียนรักษาระเบียบวินัยของโรงเรียน
 4. ส่งเสริมให้นักเรียนรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน
 5. ส่งเสริมให้นักเรียนรักการเรียน
 6. ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีศีลธรรม จรรยา มารยาทดี
 7. ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรัก มีน้ำใจเป็นนักกีฬา และมีมนุษยสัมพันธ์
 8. ส่งเสริมให้นักเรียนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มีประโยชน์ต่อนักเรียนและชุมชน
 9. ส่งเสริมให้นักเรียนอยู่ร่วมกันตามระบอบวิถีประชาธิปไตย

-การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสาธิตฯ ระดับมัธยมศึกษา

พ.ศ. 2519 รับนักเรียนจากชั้น UNIT F เข้าเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 ห้องเรียน

พ.ศ. 2520 เปิดทำการสอน 2 ชั้นเรียนๆ ละ 2 ห้อง คือ ม.1 และ ม.2 (ม.ศ.1) พ.ศ. 2521 เปิดทำการสอน 3 ชั้นเรียนๆ ละ 2 ห้อง คือ ม.1 (หลักสูตรใหม่) ม.2 (ม.ศ.1) และ ม.3 (ม.ศ.2)

พ.ศ. 2522 เปิดทำการสอน 4 ชั้นเรียนๆ ละ 2 ห้อง คือ ม.1 (หลักสูตรใหม่) ม.2 (ม.ศ.1) ม.3 (ม.ศ.2) และ ม.4 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์

พ.ศ. 2523 เปิดทำการสอน 5 ชั้นเรียนๆ ละ 3 ห้อง โดยเพิ่ม ม.4 จำนวน 3 ห้องเรียน แบ่งเป็นแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ 2 ห้องเรียน และแผนกศิลป์ 1 ห้องเรียน

พ.ศ. 2524 เปิดทำการสอนได้ครบทุกระดับชั้น ในแผนการเรียน 2 แผนการเรียน

ปัจจุบัน เปิดทำการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ชั้นละ 6 ห้องเรียน และ 3 ห้องเรียน ได้แก่ ชั้น ม.1/1-6, ม.2/1-6, ม.3/1-3 ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยแบ่งเป็นแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ 3 ห้องเรียน ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้แก่ ม.4/1-3, ม.5/1-3 และ 3 ห้องเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้แก่ ม.6/1-3 แผนการเรียนภาษาอังกฤษ-คณิตศาสตร์ 1 ห้องเรียน ได้แก่ ม.6/4

สัญลักษณ์และสีประจำโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สัญลักษณ์ - โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์) ได้แก่ ตราพระธาตุพนม ซึ่งเป็นตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สีประจำโรงเรียน - สีเทา

ต้นไม้ประจำโรงเรียน - ต้นกัลปพฤกษ์

1.2 ประวัติโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นหน่วยส่งเสริมและบริหารงานด้านวิชาการ อยู่ในความควบคุมและอำนวยการสอนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เริ่มเปิดดำเนินการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สายสามัญ เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2511 มีนักเรียนทั้งหมด 70 คน เป็นชาย 33 คน หญิง 37 คน ทำการสอนโดยอาจารย์ และครูในคณะศึกษาศาสตร์จำนวน 14 คน อาจารย์พิเศษ 5 คน อาจารย์ชาวต่างประเทศ 2 คน ในปีแรกได้อาศัยวิทยาลัยที่ 1 อาคาร 1 (ว.1 อ.1) เป็นอาคารเรียนชั่วคราว ต่อมาในปี 2512 ทางโรงเรียนได้รับงบประมาณการก่อสร้างอาคารเรียน ขณะก่อสร้างได้ย้ายจากสถานที่เรียนเดิม มาใช้อาคารคณะศึกษาศาสตร์เป็นการชั่วคราว จนกระทั่งปีการศึกษา 2514 จึงได้มาใช้อาคารเรียนของโรงเรียนสาธิตฯ ปัจจุบัน และได้ขยายชั้นเรียนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ

ปีการศึกษา 2538 มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 786 คน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 506 คน มัธยมศึกษาตอนปลาย 280 คน ตั้งแต่เริ่มเปิดทำการสอนมา โรงเรียนสาธิตฯ มีผู้บริหารในตำแหน่งผู้อำนวยการรวม 11 คน

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อเป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้า ทดลอง และวิจัยเกี่ยวกับวิชาต่างๆ ของคณะศึกษาศาสตร์ เช่น การจัดหลักสูตร การปรับปรุงการเรียนการสอน การแนะแนว การประเมินผลการเรียน และการบริหารงานของโรงเรียน

2. เพื่อสาธิตแก่นักศึกษาทั่วไปในเรื่องของศึกษาศาสตร์ เช่น การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการปฏิบัติงานของโรงเรียนทุกๆ ด้าน

3. เพื่อจัดและส่งเสริมให้นักศึกษามีประสบการณ์ในการสังเกตการสอน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมบางประเภทของโรงเรียน

4. เพื่อจัดเป็นห้องทดลองหรือปฏิบัติการทางด้านการสอนและการฝึกงาน

5. เพื่อเป็นสถานส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการทุกด้าน แก่บุคลากร กุลธิดา ครุและสี่ประจำโรงเรียน

ครุประจำโรงเรียน - ใช้ตราประจำมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คือ ช้างชูคทาเพลิง และใช้ปรัชญา เป็นภาษาบาลีว่า "วิชชา นรานํ ครู" แปลว่า "วิชาเป็นครูของมวลชน"

สี่ประจำโรงเรียน - ใช้สี่ประจำมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คือ สีม่วง

หลักสูตรและแผนการเรียน

1. หลักสูตรของโรงเรียนสาธิต ตั้งอยู่บนรากฐานของการศึกษาทดลองวิจัย และยึดโครงสร้างหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลัก โดยอนุโลม

2. หลักสูตรจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน พัฒนาตนเองตามความสามารถ โดยจัดหลักสูตรแบบยืดหยุ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความต้องการ ความสนใจ และความถนัด

3. หลักสูตรจะต้องจัดให้มีการประเมิน ปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ จุดประสงค์ของหลักสูตร

1. มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่ความเป็นคนดีมีประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งประกอบไปด้วยลักษณะที่ดี อันได้แก่ ความเป็นผู้มีระเบียบ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบ มีน้ำใจดี โอบอ้อมอารี ขยัน ประหยัด มัธยัสถ์ อดทน สามารถเข้ากับผู้อื่นได้ดี กล้าแสดงความคิดเห็น และปฏิบัติในสิ่งที่มีเหตุผล สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้

2. มุ่งให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยใฝ่รู้ และรู้วิธีการที่จะศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

3. มุ่งให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ความรู้ต่างๆ ด้วยการปฏิบัติจริง

4. มุ่งส่งเสริมทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ และสามารถประกอบอาชีพได้ตามสมควร
แผนการเรียน

ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-3) จัดการเรียนการสอนเป็นแผนเดียวกัน ซึ่งเรียกว่า
"แผนสามัญ" โดยมีวิชาเลือกเสรีให้นักเรียนเลือกตามความสนใจ

ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-6) มี 3 แผน คือ แผนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ แผน
ศิลป์-ภาษาฝรั่งเศส แผนศิลป์-คณิต กข. โดยรับจากนักเรียนสาธิตที่จบ ม.3 และผ่านเกณฑ์ของแต่ละ
สายที่ตั้งไว้

แนวการจัดประสบการณ์เรียนรู้

1. การเรียนการสอนทุกวิชา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และมีความคิด
ริเริ่มสร้างสรรค์

2. การเรียนการสอนทุกวิชา มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

3. การเรียนการสอนทุกวิชา มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนแบบอิสระบ้าง ทำงานร่วมกัน
บ้าง เพื่อประโยชน์ต่อการฝึกใช้ความคิดอย่างอิสระ ฝึกความรับผิดชอบ ฝึกทำงานร่วมกันเป็นหมู่
คณะ และฝึกการแก้ปัญหา

4. การเรียนการสอนทุกวิชา มุ่งส่งเสริมให้มีการนำแนวความคิดใหม่ หรือปฏิบัติการใหม่
มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อนำการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ มาสู่โรงเรียน

5. การเรียนการสอนทุกวิชา มุ่งส่งเสริมให้มีการใช้แหล่งวิชาการ สถานประกอบการและ
สถานประกอบอาชีพอิสระให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอน

6. ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วมสอบแข่งขัน และตอบปัญหาวิชาต่างๆ เพื่อ
ปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพดีขึ้น

7. ส่งเสริมให้นักเรียนจัดกิจกรรมให้สัมพันธ์กับวิชาที่เรียน เช่น การแสดงละครของแต่ละ
ห้องในวิชาภาษาไทย และภาษาอังกฤษ โดยมีอาจารย์ประจำวิชาเป็นที่ปรึกษา

8. จัดให้มีโครงการแลกเปลี่ยนนักเรียนจากต่างประเทศ เพื่อให้มาเรียนในโรงเรียนสาธิต
และนักเรียนสาธิตที่สนใจไปเรียนต่างประเทศในระยะสั้น

9. จัดโครงการแลกเปลี่ยนอาจารย์จากต่างประเทศ เพื่อมาสอนในโรงเรียนสาธิต เช่น วิชา
คณิตศาสตร์ วิชาภาษาอังกฤษ วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาสังคม

การวัดและการประเมินผลการเรียน

1. ประเมินผลการเรียน ทั้งก่อนสอน ระหว่างสอน หลังจบบทเรียน และเมื่อสิ้นภาคเรียน เพื่อนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป
2. ประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชา และพิจารณาประเมินให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ โดยยึดหลักเกณฑ์การประเมินผลกาเรียนของกระทรวงศึกษาธิการเป็นแนวทาง
3. ประเมินผลระหว่างภาคเรียน จะพิจารณาประเมินทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยพิจารณาจากงานต่างๆ ที่มอบหมายให้ทำการทดสอบย่อย และการสังเกตของอาจารย์ผู้สอน ส่วนการกำหนดสัดส่วนในการประเมินผลระหว่างภาคเรียนกับปลายภาคเรียน ขึ้นอยู่กับลักษณะของแต่ละรายวิชา และให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าสาขาวิชานั้นๆ ทั้งนี้ให้ทำข้อตกลงไว้เป็นที่แน่นอน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการวิชาการของโรงเรียน
4. การรายงานผลการเรียนได้จัดทำสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน เพื่อแจ้งระดับผลการเรียนในรายวิชาต่างๆ และความประพฤติของนักเรียนให้ผู้ปกครองรับทราบทุกภาคเรียน

1.3 ประวัติโรงเรียนสาธิต "พิบูลบำเพ็ญ" มหาวิทยาลัยบูรพา

1. สมัยโรงเรียนประชาบาล (พ.ศ.2482-2496) โรงเรียนนี้เดิมชื่อ โรงเรียนประชาบาล ตำบลหนองมน 3 (บ้านแสนสุขบน) เป็นโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งนายอำเภอตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา ตัวโรงเรียนสร้างเป็นโรงเรียนชั่วคราวขนาด 2 ห้อง กว้าง 3 เมตร ยาว 20 เมตร หลังคามุงจาก มีฝาจาก 4 ด้าน สร้างด้วยเงินอุดหนุนการประถมศึกษาและประชาชนในท้องถิ่น สละเงินร่วมกัน โดยมีกำนันคือ ยูจิ๋ว และผู้ใหญ่บ้านอุ้น จันทร์เกลี้ยง ช่วยกันจัดหาที่ดินและจัดสร้างขึ้น เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้วทำพิธีเปิดใช้สถานที่เล่าเรียน เมื่อวันที่ 17 กันยายน 2482 โดยมีนายพราน สุทธิศรี ศึกษาธิการอำเภอศรีราชามาเป็นประธานในพิธีเปิด มีนักเรียนทั้งสิ้น 15 คน นายชั้น ใจดี เป็นครูใหญ่ นับเป็นครูใหญ่คนแรกของโรงเรียนนี้ ซึ่งทำหน้าที่ครูใหญ่และครูประจำชั้นทุกชั้น ต่อมา พ.ศ. 2486 ทางราชการได้เปลี่ยนชื่อตำบลหนองมน เป็นตำบลแสนสุข มาขึ้นกับอำเภอเมืองชลบุรี จึงได้เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนประชาบาล ตำบลแสนสุข 3 (บ้านแสนสุข)

2. สมัยโรงเรียน "พิบูลบำเพ็ญ" (พ.ศ.2496-2499) พ.ศ.2496 จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี เห็นควรปรับปรุงการศึกษาให้ท้องถิ่นกว้างขวางออกไป จึงมอบให้พลเอกมังกร พรหมโยธี รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการก่อสร้างขึ้นในตำบลแสนสุข บนเนื้อที่ 75 ไร่ 2 งาน 131 ตารางวา เป็นเงินค่าซื้อที่ดิน 749,000 บาท ซึ่งอยู่บริเวณเดียวกับโรงเรียนประชาบาล ตำบลแสนสุข 3 ได้วางศิลาฤกษ์เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2496 มีตัวตึกเรียนมัธยม อาคารเรียนชั้นประถม โรงฝึกงานหัตถศึกษา บ้านพักครู คนงาน รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 3,190,000 บาท นับเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาสำหรับการศึกษาในระยะ 7 ปี เพื่อสนองแผนการ Primary Extension Scheme และโรงเรียน

คเป็นแบบ Consolidated School หลังจากวางศิลาฤกษ์แล้ว 1 ปี นายกรัฐมนตรี ได้มาเป็นประธาน
 นพิธีเปิดโรงเรียนนี้ เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2497 ได้ชื่อว่า โรงเรียน "พิบูลบำเพ็ญ" ใช้เป็นสถาน
 เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีหม่อมเจ้า พัทธมพันธ์ เกษมสันต์ เป็น
 ูใหญ่

3. สมัยโรงเรียนสาธิต "พิบูลบำเพ็ญ" วิทยาลัยการศึกษามงแสน (พ.ศ.2499-2517) พ.ศ.
 199 กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาเห็นเป็นการสมควรจะขยายการศึกษาในด้านฝึกหัดครูและด้าน
 มัญศึกษาให้ได้ผลดียิ่งขึ้น จึงได้โอนโรงเรียน "พิบูลบำเพ็ญ" มาสังกัดวิทยาลัยวิชาการศึกษา
 วมการฝึกหัดครู เพื่อจัดตั้งเป็นโรงเรียนสาธิต ได้ชื่อว่า โรงเรียนสาธิต "พิบูลบำเพ็ญ" วิทยาลัย
 ศึกษามงแสน ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2499

เพื่อให้การดำเนินงานได้ผลดียิ่ง ภาวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้จัดตั้งคณะกรรมการ
 ณะหนึ่ง ประกอบด้วย ศาสตราจารย์จกมหาวิทยาลัยอินเดียนา รองอธิการ ูใหญ่ และ
 จารย์ของวิทยาลัย ทำการสำรวจเพื่อจัดวางนโยบาย และวางหลักปฏิบัติของโรงเรียนขั้นต่อไป

นโยบายเดิมของโรงเรียนนี้ คือ จัดดำเนินการประถมศึกษาอันเป็นการศึกษาภาคบังคับ
 แก่นักเรียนในตำบลแสนสุข ตำบลบางพระ และตำบลอื่นๆ ที่รถยนต์รับส่งของโรงเรียนจะผ่าน
 ได้ จนถึงตัวเมืองของจังหวัดชลบุรี นอกจากนี้ยังได้จัดการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้หลัก
 มัธยมศึกษาของกรมสามัญศึกษา ซึ่งจัดให้มีการฝึกหัดทางด้านหัตถศึกษา ครั้งหนึ่งของเวลา
 นใน 1 สัปดาห์ หลังจากการสำรวจของคณะกรรมการชุดแรกเสร็จสิ้นลง นโยบายและการ
 ปฏิบัติงานก็ถูกดัดแปลงให้เหมาะสมกับที่เป็นโรงเรียนสาธิตยิ่งขึ้น การดำเนินงานในระยะนี้ได้มี
 ำมาบริหารงานในตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ 4 คน

4. สมัยโรงเรียนสาธิต "พิบูลบำเพ็ญ" มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (พ.ศ.2517-2533)
 .2517 วิทยาลัยวิชาการศึกษา ได้ยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โรงเรียนสาธิต
 ูลบำเพ็ญ" สังกัดภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มีนโยบายในการดำเนินงาน
 เรียนสาธิต เป็นห้องปฏิบัติการด้านประสบการณ์อาชีพและการปฏิบัติงาน

ได้มีการจัดตั้งสมาคมผู้ปกครอง ครู ศิษย์เก่าขึ้น เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของ
 เรียน สมาคมได้จัดสร้างอาคารเรียนชั้นเดียวขนาด 54x9.20 ตารางเมตร ชื่อ อาคารพิบูลรำลึก
 ำเนินงานในระยะนี้ ได้มีผู้มาบริหารงานตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ 2 คน

5. สมัยโรงเรียนสาธิต "พิบูลบำเพ็ญ" มหาวิทยาลัยบูรพา (พ.ศ.2533-2542) พ.ศ.2533
 วิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มงแสน ได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยเอกเทศ โดยชื่อว่า
 วิทยาลัยบูรพา เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2533 โรงเรียนสาธิต "พิบูลบำเพ็ญ" เป็นหน่วยงาน
 วมเทำภาควิชา ตามพระราชบัญญัติ สังกัดคณะศึกษาศาสตร์

สมาคมผู้ปกครอง ครู คิษย์เก่า ได้จัดสร้างต่อเติมอาคารเรียน "พิบูลราษฎร์" ชั้นอีก 1 ชั้น และผู้มีจิตศรัทธา สร้างหอพระประจำโรงเรียน และอาคาร "นสนเจริญ" มอบให้แก่โรงเรียน การดำเนินงานในขณะนี้ มีผู้บริหารงานในตำแหน่งผู้อำนวยการ 2 คน

นโยบายของโรงเรียนสาธิตฯ

1. เพื่อศึกษา วิจัย และทดลอง งานพัฒนาการเด็กในวัยเรียน อันเกี่ยวเนื่องในด้านจิตวิทยา การศึกษา การแนะแนวการศึกษา และทฤษฎีการเรียนรู้ของเด็ก ในทุกระดับการศึกษา ให้มีความเจริญงอกงามในทุกด้าน

2. เพื่อเป็นแหล่งสาธิต ทดลอง วิจัยงานด้านหลักสูตรวิธีสอน การใช้สื่อการสอน การวัด และประเมินผลหลักสูตร ทุกระดับการศึกษา

3. เพื่อเป็นสถานที่ปฏิบัติงาน ในด้านการฝึกสอน ฝึกงาน และพัฒนาวิชาชีพศึกษาศาสตร์ ของนิสิตนักศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์ และคณะอื่นๆ ในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอื่นๆ

4. เพื่อเป็นแหล่งสาธิต อบรม เผยแพร่ผลงานจากการทดลองวิจัยทางการศึกษา ให้แก่สถาบัน โรงเรียนชุมชนอื่นๆ

5. เพื่อเป็นแหล่งอบรม ศึกษาและเผยแพร่ งานด้านศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อเป็นการปลูกฝังวัฒนธรรมและอนุรักษ์ให้เป็นมรดกสืบต่อไป

ต่อมา พ.ศ.2542-ปัจจุบัน มีผู้มาบริหารตำแหน่งผู้อำนวยการ อีก 1 คน มีอาคารเรียน จำนวน 4 หลัง อาคารสำนักงาน 1 หลัง อาคารปฏิบัติงาน 3 หลัง โรงอาหาร 1 หลัง บ้านพักอาจารย์ นักการ 36 หลัง โดยมีนโยบายในการบริหารงาน ดังนี้

1. ปณิธาน

โรงเรียนสาธิต "พิบูลบำเพ็ญ" มีความมุ่งมั่นในความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอน โดยทำการศึกษา วิจัย และทดลองหลักสูตรและวิธีสอน ให้นักเรียนเป็นผู้ใฝ่หาความรู้และมีคุณธรรม

2. วิสัยทัศน์

โรงเรียนสาธิต "พิบูลบำเพ็ญ" จะเป็นโรงเรียนสาธิตสมบูรณ์แบบ เป็นแบบอย่างของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้นักเรียนมีพัฒนาการทุกๆ ด้าน เป็นแบบอย่างที่ดีของเยาวชน บุคลากรมีความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบใหม่ๆ ในเชิงวิชาการและการบริหาร

3. พันธกิจ

3.1 พัฒนาหลักสูตร และจัดการเรียนการสอนให้หลากหลาย และสอดคล้องกับความต้องการของสังคม เช่น หลักสูตรปฐมวัย หลักสูตรภาษาอังกฤษ

3.2 วิจัยและพัฒนาหลักสูตร วิธีสอนให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ตามสภาพจริง ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง

ดังนี้

3.3 พัฒนานักเรียนให้มีความสมดุลทั้งสติปัญญา ร่างกาย และสังคม โดยมีคุณลักษณะ

- เป็นผู้รู้วิธีเรียนรู้ และใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง
- มีคุณธรรม จริยธรรมและความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม
- มีความรู้และทักษะทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์
- มีทักษะภาษาต่างประเทศ และคอมพิวเตอร์
- มีความเป็นผู้นำและร่วมงานกับผู้อื่นได้
- มีความสามารถพิเศษ เช่น การว่ายน้ำ และอื่นๆ ตามความสนใจ

3.4 นำโรงเรียนสู่ระบบการบริหารในกำกับของรัฐ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย และมีระบบกำกับตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ

4. เป้าหมาย

ด้วยปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจดังกล่าว โรงเรียนมีเป้าหมายต่างๆ ดังนี้
ด้านการจัดการเรียนการสอน

1. โรงเรียนมีเป้าหมายที่จะผลิตนักเรียน

- ให้เป็นผู้รู้ในวิชาความรู้ และใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง
- เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม
- เป็นผู้ที่มีทักษะทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์
- เป็นผู้ที่มีทักษะด้านภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่นและอื่นๆ
- สามารถใช้คอมพิวเตอร์ได้ทุกคน
- มีบุคลิกภาพเป็นผู้นำและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
- มีความสามารถพิเศษ เช่น การว่ายน้ำ และอื่นๆ ตามความสนใจ
- ศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90

2. จัดการเรียนการสอนหลักสูตรปฐมวัย ในปีการศึกษา 2543

3. ทดลองเทคนิควิธีสอนใหม่ๆ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

4. เป็นผู้นำในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

5. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

6. พัฒนาบุคลากรทุกระดับให้มีทักษะและศักยภาพเพียงพอในการปฏิบัติงาน

7. มีระบบประกันคุณภาพการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

ด้านการวิจัยและทดลอง

1. โรงเรียนมีงานวิจัย ที่สามารถตีพิมพ์ในวารสารที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในสังคม ทั้งงานวิจัยโดยบุคลากรของโรงเรียนและ โดยความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ อย่างสม่ำเสมอทุกปี
2. โรงเรียนมีงานวิจัย ทดลองเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก หลักสูตร และวิธีสอนใหม่ๆ
3. โรงเรียนมีงานวิจัย ทดลอง พัฒนาหลักสูตรใหม่ๆ ที่ เป็นความต้องการของสังคม ในปัจจุบันและอนาคต
4. โรงเรียนทำการวิจัย เผยแพร่ผลงานวิจัย ผลการทดลองให้กับหน่วยงานอื่นๆ เช่น โรงเรียนในชุมชนอย่างสม่ำเสมอทุกปี
5. โรงเรียนพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และทักษะในเทคนิควิธีวิจัยใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ

ด้านการบริหาร

1. โรงเรียนเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐที่มีระบบบริหาร และการจัดการศึกษาที่ อุดมระ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542
2. วิศวระห์ขบข่าย บทบาท หน้าที่ของบุคลากรด้านต่างๆ ให้ชัดเจน และลดขั้นตอน การปฏิบัติงานต่างๆ เพื่อให้มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
3. มีระบบกำกับ ตรวจสอบการปฏิบัติงาน พิจารณาความคิดความชอบ ได้อย่างเป็นธรรม
5. นโยบายและมาตรการ

1. ด้านวิชาการ

นโยบาย

1. พัฒนาโรงเรียนให้ก้าวสู่โรงเรียนสาธิตอย่างแท้จริง เป็นโรงเรียนต้นแบบ ทั้งใน ระดับท้องถิ่น ภูมิภาคและประเทศ
2. ปรับปรุงระบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา มาตรการ
 1. ปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 2. จัดให้มีระบบประกันคุณภาพทางวิชาการ
 3. พัฒนาศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ ให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา
 4. พัฒนาระบบสารสนเทศทางวิชาการและแหล่งความรู้ต่างๆ
 5. ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพที่เป็นจริงและสอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียน
 6. พัฒนาและส่งเสริมบุคลากรให้ได้พัฒนาเทคนิควิธีสอน
 7. ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยและหน่วยงานต่างๆ ในมหาวิทยาลัย เพื่อสร้างทักษะการ เรียนรู้ให้กับนักเรียนในด้านต่างๆ

8. ปรับปรุงระบบการคัดเลือกนักเรียน โดยกระจายโอกาสให้กับทุกกลุ่มประชากร
 9. สร้างเครือข่ายทางวิชาการ ทั้งระดับชุมชน ภูมิภาค ในประเทศและต่างประเทศ
2. ด้านพฤติกรรมและจริยธรรมของนักเรียน

นโยบาย

ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียน ให้มีคุณธรรมและจริยธรรม ควบคู่กับความรู้ ความสามารถ ตลอดจนมีบุคลิกภาพความเป็นผู้นำและเต็มใจในระบอบประชาธิปไตย

มาตรการ

1. จัดตั้งหน่วยงานศึกษาพฤติกรรม และพัฒนาวินัยนักเรียน
2. ปรับปรุงอาจารย์ที่ปรึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนได้อย่างเป็นระบบ
3. ส่งเสริมให้มีการตั้งคณะกรรมการนักเรียนในโรงเรียน
4. จัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ ในรูปแบบต่างๆ เช่น ค่ายผู้นำ ค่ายจริยธรรม ค่ายวิชาการต่างๆ

5. จัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการศึกษา และติดตามพฤติกรรมนักเรียน

3. ด้านการวิจัย ทดลอง สาธิต และเผยแพร่

นโยบาย

ส่งเสริมและพัฒนาการวิจัยของโรงเรียน ให้เป็นแหล่งวิจัย สาธิต และทดลอง โดยร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ และทำการเผยแพร่ออกสู่สาธารณชน และหน่วยงานอื่นๆ

มาตรการ

1. พัฒนาศักยภาพของบุคลากร ให้มีความรู้ และทักษะในเทคนิคการวิจัยใหม่ๆ
2. กำหนดงบประมาณ เงินรายได้ สนับสนุนการวิจัยปีละไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
3. จัดหาแหล่งทุนจากภายนอก เช่น องค์กรของรัฐ เอกชน และผลักดันให้ได้รับงบประมาณแผ่นดิน
4. จัดตั้งกรรมการส่งเสริมการวิจัย เพื่อพิจารณาพัฒนาระบบฐานข้อมูล และจัดทำแผนงานส่งเสริมการวิจัยให้ชัดเจน
5. จัดให้มีโครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย สาธิต ทดลอง สู่ภายนอกอย่างเป็นรูปธรรม

4. ด้านการพัฒนาบุคลากร

นโยบาย

สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรทุกสายงาน ให้มีศักยภาพ และทักษะในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรการ

1. พัฒนาโครงสร้างการบริหารงานให้เอื้ออำนวยให้เกิดการพัฒนาบุคลากร ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และความก้าวหน้าทางวิชาการ
 2. จัดสรรทรัพยากรเพื่อการพัฒนาบุคลากรได้อย่างชัดเจน
 3. ส่งเสริมบุคลากรให้มีการพัฒนาตนเองและพัฒนาระบบงานของตน พัฒนาระบบพิจารณาความคิดความชอบ ให้เกิดความเป็นธรรม โดยมุ่งรักษาคณดี ส่งเสริมคนเก่ง
 4. จัดทำแผนพัฒนาบุคลากร ทั้งระยะสั้นและระยะยาว ให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาโรงเรียน
 5. จัดให้มีการกำกับ ติดตามผล และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง
 6. ส่งเสริมให้เกิดความสามัคคี และร่วมมือกันทำงานเป็นทีมด้วยกิจกรรมต่างๆ
5. ด้านการพัฒนากระบวนการ

นโยบาย

1. ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการ โครงสร้างองค์กร ให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน
2. ปรับปรุงระบบบริหารงานให้สามารถสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน การวิจัย สาริต ทดลอง และเผยแพร่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรการ

1. วางแผนและกำหนดนโยบายและแผนงานให้ชัดเจน
 2. ปรับปรุงโครงสร้างองค์กร การบริหารงานใหม่ ประกอบด้วย ฝ่ายบริหาร ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายวางแผนและพัฒนา ฝ่ายกิจการนักเรียน และฝ่ายบริการ
 3. ปรับปรุงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ให้เอื้อต่อการจัดการอย่างคล่องตัว และลดขั้นตอนของระบบ เพื่อให้มีความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน
 4. กำหนดขอบข่าย หน้าที่ และความรับผิดชอบของบุคลากรแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน เพื่อให้เกิดความคล่องตัว และไม่เกิดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน
 5. จัดให้มีกรรมการโรงเรียน เพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษาในการบริหารงานและกำหนดนโยบายของโรงเรียน
 6. ด้านการพัฒนากระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศ
- นโยบาย
- ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ให้สามารถจัดเก็บข้อมูลและให้ข่าวสารข้อมูล ที่สามารถนำมาใช้ในการตัดสินใจเพื่อการบริหาร การจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรการ

1. พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนการสอนให้ครอบคลุมในกลุ่มงานต่างๆ ของโรงเรียน
2. พัฒนาการเชื่อมโยงระบบเครือข่ายข้อมูลภายในโรงเรียนอย่างทั่วถึง และเชื่อมต่อกับศูนย์ข้อมูลภายนอกได้
3. พัฒนาคณาจารย์ทุกระดับให้มีทักษะในการสืบค้นข้อมูลข่าวสารในระบบเครือข่ายต่างๆ ได้
4. ส่งเสริมบุคลากรให้มีศักยภาพเพียงพอที่จะพัฒนาระบบสารสนเทศของตนได้
5. ส่งเสริม พัฒนานักเรียนให้มีทักษะในการสืบค้นข้อมูลข่าวสารในระบบเครือข่าย
7. ด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกและชุมชน

นโยบาย

มุ่งพัฒนาโรงเรียนด้วยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งจากมหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ และคณะต่างๆ หน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย ชุมชน สมาคม และองค์กรต่างๆ เพื่อระดมทรัพยากรทั้งหมด จัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

มาตรการ

1. จัดโครงสร้างการบริหารงานให้มีระบบงานที่เอื้ออำนวยต่อการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้นในโอกาสต่างๆ และเชิญให้หน่วยงานเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนอย่างทั่วถึง
3. สนับสนุนและให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่หน่วยงานต่างๆ จัดขึ้น
4. จัดโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชน และใช้ทรัพยากรที่เป็นภูมิปัญญาของชุมชน

ปรัชญาและคำขวัญของโรงเรียนสาธิตฯ

ปรัชญาของโรงเรียน - "ใฝ่หาความรู้ คู่คุณธรรม"

คำขวัญของโรงเรียน - "เรียนดี มีคุณธรรม กิจกรรมเด่น เป็นระเบียบ"

สีประจำโรงเรียน - เทา ทอง

ต้นไม้ประจำโรงเรียน - ต้นราชพฤกษ์

1.4 ประวัติโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากร ก่อตั้งขึ้นจากความคิดริเริ่มของนางสาวมาลี อติแพทย์ คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ และรักษาการในตำแหน่งรองอธิการบดี เมื่อปีพ.ศ.2516 เปิดรับนักเรียนเข้าเรียนในปีการศึกษา 2517 โดยใช้อาคารไม้บริเวณ โรงเรียนเกษตรกรรมเดิมซึ่งอยู่ทางด้านประตู

เพชรเกษมเป็นที่ทำการ ปีแรกรับนักเรียน 2 ชั้น คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ม.ศ.1) ชั้นละ 2 ห้อง หลักสูตรที่ใช้ในนั้น ได้สร้างขึ้นเองโดยคณาจารย์ของคณะศึกษาศาสตร์

วัตถุประสงค์การก่อตั้งโรงเรียน

1. เพื่อใช้เป็นที่ปฏิบัติการตามแนวทฤษฎีทางการศึกษาและการสาธิต
2. เพื่อให้ให้นักศึกษาได้สังเกตการสอนและฝึกหัดสอน
3. เพื่อใช้เป็นแหล่งวิจัยค้นคว้าทางการศึกษา
4. เพื่อใช้เป็นที่ให้การศึกษแก่เยาวชนตามความถนัด ความสนใจ ความสามารถ และวัย ของแต่ละบุคคล

5. เพื่อใช้เป็นที่สวัสดิการการศึกษาของบุตร อาจารย์ ข้าราชการ และลูกจ้างประจำของทาง มหาวิทยาลัย

การดำเนินการ

ในช่วงการก่อตั้ง ทางคณะศึกษาศาสตร์ได้แต่งตั้งชุดคณะดำเนินการขึ้น โดยรับนโยบายจากคณะศึกษาศาสตร์ ต่อมาได้เปลี่ยนเป็นการดำเนินงานโดยคณะผู้บริหาร มีผู้อำนวยการเป็นผู้บังคับบัญชาการสูงสุด การดำเนินการสอนใช้หลักสูตรที่สร้างเอง เมื่อกระทรวงศึกษาธิการมีการปรับหลักสูตร จึงยึดเอาหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลักในเรื่องการสอน อาจารย์ผู้สอนเดิมได้ประสานงานกับทุกคณะวิชาของวิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ คือ คณะศึกษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ ต่อมาเมื่อบรรดาจารย์ประจำการสอน จึงเป็นหน้าที่ของคณาจารย์ในโรงเรียนสาธิตเอง

ปี พ.ศ.2519 โรงเรียนสาธิตได้รับงบประมาณแผ่นดินสร้างอาคารเรียน 3 ชั้น 1 หลัง ณ บริเวณโรงเรียนช่างไม้เดิม ซึ่งมีอาคารไม้อยู่แล้ว 6 หลัง ในปีการศึกษา 2520 จึงได้ย้ายไปที่ทำการใหม่ชื่อ อาคารสาธิต 1 และอาคาร โรงอาหารพร้อมเวที 1 หลัง ชื่อ อาคารสาธิต 2

ปี พ.ศ.2521 ได้เริ่มรับนักเรียนเข้าชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ปีการศึกษา 2524 ได้มีการจัดตั้ง "สมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนสาธิต" มหาวิทยาลัยศิลปากรขึ้น

ปีการศึกษา 2532 โรงเรียนสาธิตได้รับงบประมาณแผ่นดินสร้างอาคารเรียน 3 ชั้น 12 ห้องเรียน อีก 1 หลัง แต่ถูกตัดงบประมาณเหลือ 6 ห้อง ชื่อ อาคารสาธิต 4

ปีการศึกษา 2533 ได้เริ่มดำเนินการปรับสถานภาพเป็นหน่วยงาน "เทียบเท่าภาควิชา"

ปีการศึกษา 2534 ได้ต่อเติมได้อาคารสาธิต 4 เป็นห้องพักอาจารย์ 3 ห้อง ห้องประชุมและห้องที่ทำการสมาคมฯ 1 ห้อง (ปัจจุบันจัดเป็นห้องเรียนภาษาฝรั่งเศส) โดยใช้เงินบริจาค

ปีการศึกษา 2536 ได้รับเงินอุดหนุนส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น จัดซื้อคอมพิวเตอร์ 10 ชุด

ปีการศึกษา 2537 ได้รับงบประมาณแผ่นดินปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสาธิต 1

ปีการศึกษา 2538 ได้รับงบประมาณแผ่นดินปรับปรุงพื้นที่และสร้างรั้ว

ปีการศึกษา 2539 ได้รับงบประมาณแผ่นดินให้ก่อสร้างอาคารเฉลิมพระเกียรติ

สถานภาพ

โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากร ปัจจุบันมีสถานภาพเทียบเท่าภาควิชา ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ 15 กันยายน 2536

ระดับการศึกษา

โรงเรียนสาธิตฯ เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวน 12 ห้องเรียน โดยเฉลี่ยห้องละประมาณ 35 คน แบ่งเป็น 6 ระดับชั้น ชั้นละ 2 ห้อง ส่วนมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6) มีแผนการเรียน คือ

1. แผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์
2. แผนการเรียนภาษาอังกฤษ-คณิตศาสตร์
3. แผนการเรียนภาษาอังกฤษ-ภาษาฝรั่งเศส

1.5 ประวัติโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

โรงเรียนสาธิตฯ เป็นหน่วยงานระดับภาควิชา สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ ได้ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ.2512 หลังจากการดำเนินงานของคณะศึกษาศาสตร์ 1 ปี โดยเปิดรับสมัครนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2503) ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับเจตมุ่งหมายของคณะศึกษาศาสตร์ ในขณะนั้นที่จะผลิตครูเพื่อสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงเตรียมการให้โรงเรียนได้เป็นที่ฝึกทดลองสอนของคณะศึกษาศาสตร์ ในปีการศึกษา 2519 โรงเรียนได้ขยายชั้นเรียน โดยรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นปีแรกในปี 2521 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศเปลี่ยนแปลงและใช้หลักสูตรใหม่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนจึงรับนักเรียนเพื่อเข้าเรียนตามหลักสูตรใหม่นั้นเพิ่มขึ้นอีก 1 ห้องเรียน (ชั้นม.1) ปัจจุบันนี้โรงเรียนได้เปิดสอนเต็มรูปแบบทั้งชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย

ในปีการศึกษา 2533 โรงเรียนเปิดสอนหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ.2521 (ม.1-3) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2524 (ม.4-6) เต็มรูปแบบทั้ง 2 หลักสูตร

นอกจากนี้ยังมีโครงการพิเศษตามนโยบายของคณะศึกษาศาสตร์ รับนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เข้าเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แนวศิลปศาสตร์ (โครงการนี้เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2523) เพื่อเป็นการส่งเสริมการศึกษาของชาวไทยมุสลิมภาคใต้

ในปีการศึกษา 2526 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีโดยการประสานงานของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ให้ขยายโครงการเพื่อรับนักเรียนจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เข้าศึกษาต่อในโรงเรียนสาธิตใน

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแนววิทยาศาสตร์และแนวศิลปศาสตร์อย่างละ 1 กลุ่ม มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนไทยมุสลิมได้ศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และมีโอกาสเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษามากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการกระตุ้นให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของตน ซึ่งเป็นการสอดคล้องกับนโยบายปรับปรุงโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม และในปีเดียวกันนี้ ทางโรงเรียนยังได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการให้ขยายโครงการเพื่อรองรับนักเรียนไทยมุสลิมจากโรงเรียนมัธยมสามัญทั่วไปใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้เข้าศึกษาต่อในโรงเรียนสาธิต ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แนววิทยาศาสตร์ และศิลปศาสตร์อย่างละ 1 กลุ่มอีกด้วย

นโยบายหลักที่สำคัญของโรงเรียนสาธิตประการหนึ่ง คือ การสนองนโยบายของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในด้านการผลิตครูระดับปริญญาตรี ซึ่งจะต้องใช้โรงเรียนและนักเรียนเป็นที่ทดลองวิธีสอน ทดลองการจัดการหลักสูตรวิจัยการศึกษาและพฤติกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนเป็นที่ทำการฝึกสอนของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์

โรงเรียนสาธิต ทำการสอนและประเมินผลตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย และได้เริ่มใช้หลักสูตรใหม่ฉบับปรับปรุงปีการศึกษา 2533 ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ในปีการศึกษา 2534 ทั้งนี้ยังคงเน้นการเรียนการสอนในแนววิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ แนวการเรียนภาษาอังกฤษ-คณิตศาสตร์ และแนวการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ-ภาษาฝรั่งเศส และได้เปิดวิชาเลือกต่างๆ ให้นักเรียนเลือกตามความถนัดและความสนใจ ทางด้านเกษตรกรรม คหกรรม และพาณิชยกรรม

อาคารสถานที่

อาคาร 6 ประกอบด้วยห้องพักอาจารย์หมวดวิชาสังคมศึกษา ห้องพักอาจารย์หมวดภาษาต่างประเทศ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องโสตทัศนศึกษา ห้องปฏิบัติการพิมพ์ดีด ห้องเรียนชั้นบน และห้องละหมาดหญิง

อาคาร 7 ประกอบด้วยห้องปฏิบัติการฟิสิกส์ ห้องพักอาจารย์ 1 ห้องพักอาจารย์ 2 ห้องปฏิบัติการชีววิทยา ห้องเรียนรวมชั้นล่าง ห้องพิพิธภัณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ ห้องเรียนชั้นบน และห้องละหมาดชาย

อาคาร 8 ประกอบด้วยห้องปฏิบัติการเคมี ห้องพักอาจารย์ 1 ห้องพักอาจารย์ 2 ห้องปฏิบัติการคหกรรม (ผ้า) ห้องปฏิบัติการคหกรรม (อาหาร) และห้องเรียนชั้นบน

อาคาร 11 ประกอบด้วยห้องทะเบียน ห้องผู้อำนวยการ ห้องฝ่ายกิจการนักเรียน ห้องฝ่ายวิชาการ ห้องฝ่ายแนะแนว สำนักงานธุรการ ห้องปฏิบัติการดนตรีไทย ห้องสมุด ห้องพยาบาล และห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

อาคาร 23 ประกอบด้วยห้องดนตรีสากล ห้องศิลปะ และห้องพักอาจารย์หมวดพลานามัย โรงเรียนสาธิตฯ พยายามจัดให้มีความเป็นอยู่ที่สะดวก ปลอดภัย สะอาด เรียบร้อยสวยงาม เป็นระเบียบ อันจะเป็นเครื่องช่วยในการอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนและการทำงานให้กับบุคลากรโรงเรียน คือ นักเรียน อาจารย์ เจ้าหน้าที่ คนงานทุกคน และเพื่อฝึกวินัยการรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยให้แก่ นักเรียน นอกจากนี้ยังมุ่งหวังที่จะให้นักเรียน โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ท้นโลกทัศน์สังคม รู้จักกาลเทศะและเสียสละเพื่อส่วนรวม ซึ่งจะเป็นสิ่งเชิดชูโรงเรียนและชาติบ้านเมืองต่อไปในอนาคตด้วย

2. ความหมายของรูปแบบการเรียน

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของคำว่า "รูปแบบการเรียน" ไว้หลายทัศนะด้วยกัน ดังนี้

แคนฟิลด์ และแลฟเฟอร์ตี (Canfield and Lafferty, 1970: 418) กล่าวว่า รูปแบบการเรียนของแต่ละบุคคลนั้น เป็นผลมาจาก

1. เงื่อนไขทางวิชาการ (Academic Conditions) ซึ่งมีความสัมพันธ์กับผู้สอนและกลุ่มเพื่อน
2. เงื่อนไขทางโครงสร้าง (Structural Conditions) ซึ่งมีองค์การและสมาคมต่างๆ
3. เงื่อนไขความสำเร็จ (Achievement Conditions) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายและการแข่งขัน
4. ลักษณะของเนื้อหาวิชา (Content)
5. วิธีการเรียนรู้ที่นิยมชมชอบ (Mode of Preferred Learning)
6. ระดับการกระทำที่คาดหวัง (Expectation of Performance Level)

นอกจากนี้ยังกล่าวถึงเครื่องมือวัดรูปแบบการเรียน (Learning Styles Inventory หรือ LSI) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้สอนได้เข้าใจถึงอุปสรรคเกี่ยวกับการเรียนของผู้เรียน เพื่อที่จะได้ให้คำปรึกษาที่ถูกต้อง โดยเน้นถึง เจตคติ ค่านิยม และความสนใจ

เพจ และมาแชล (Page and Marchall, 1977: 203) กล่าวว่า รูปแบบการเรียนหมายถึง วิธีการที่ชอบใช้ในการแก้ปัญหา การคิดหรือการเรียนของแต่ละคน

คีเฟ (Keefe, 1978: 131) กล่าวว่า รูปแบบการเรียนเป็นนวัตกรรมทางด้านการเรียนการสอนแบบหนึ่ง ซึ่งเป็นเครื่องมือชนิดใหม่ในการปฏิบัติงาน เป็นแนวทางในการพิจารณาถึงกระบวนการเรียนการสอนและแนวคิดของผู้เรียนได้อย่างลึกซึ้ง นอกจากนี้ยังเป็นพื้นฐานในการวางแผนการสอน เพื่อทำการวิเคราะห์ลักษณะของผู้เรียนแต่ละบุคคล

คอล์บ (Kolb, 1981: 375) กล่าวว่า รูปแบบการเรียนเป็นผลมาจากลักษณะนิสัยทางพันธุกรรม ประสบการณ์เดิม และการรวมสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นการเน้นความแตกต่างของวิธีเรียนพื้นฐาน 4 แบบ ที่ถือเป็นหลักในทฤษฎีการเรียนรู้แบบประสบการณ์ (Experiential Learning Theory) ดังนี้

1. ประสบการณ์ตรง (Concrete Experience)
2. การสังเกตปฏิกิริยาโต้ตอบหรือการสังเกตผลสะท้อนกลับ (Reflective Observation)
3. แนวความคิดที่เป็นนามธรรม (Abstract Conceptualization)
4. การทดลองปฏิบัติ (Active Experimentation)

คัตนน์ และคนอื่นๆ (Dunn and others. 1981 B: 374) กล่าวว่า รูปแบบการเรียนรู้เป็นผลรวมของความคิดของนักศึกษาเกี่ยวกับแนวทางที่เขาต้องเรียน

ประโชชน์ คูปต์กาญจนากุล (2525: 11) กล่าวว่า รูปแบบการเรียนรู้เป็นลักษณะและวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน

ลักษณะ มีนระนันท์ และรุจิเรศ ฐนุรักษ์ (2528: 4) กล่าวว่า รูปแบบการเรียนรู้ หมายถึง แบบการตอบสนองต่อสิ่งเร้าด้านการเรียนการสอนของผู้เรียน ด้วยวิธีการหรือพฤติกรรมที่ตนชอบใช้ในการแก้ปัญหา การคิด การเรียน และการมีสัมพันธภาพต่อบุคคลในสถานที่มีการเรียนการสอน

ชวนสิทธิ์ สุชาติ (2532: 10) กล่าวว่า รูปแบบการเรียนรู้ หมายถึง ลักษณะการเรียนรู้และวิหาคความรู้ ที่ผู้เรียนแต่ละคนประพฤติปฏิบัติ

อรรถสิทธิ์ วัชรเมธี (2536: 11) กล่าวว่า รูปแบบการเรียนรู้ หมายถึง ลักษณะการเรียนรู้และวิหาคความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนแต่ละบุคคล

จากความหมายของรูปแบบการเรียนรู้ของนักการศึกษาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า รูปแบบการเรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะและวิธีการเรียน ในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากผู้สอน และสื่อต่างๆ ตามความเหมาะสมของแต่ละวิชา

3. แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษารูปแบบการเรียนรู้

การศึกษาเรื่องรูปแบบการเรียนรู้ เริ่มเป็นที่สนใจของนักศึกษาและนักจิตวิทยาในปัจจุบันอย่างยิ่ง คัตนน์ (Dunn. 1977: 418) ซึ่งเป็นศาสตราจารย์ทางการศึกษาในภาควิชาหลักสูตรและการสอนของศูนย์การเรียนการสอน มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์นส์ กล่าวไว้ว่า "นักศึกษาสามารถที่จะบอกแนวทางที่เขาจะเรียนรู้ได้อย่างมีสัมฤทธิ์ผลที่ดีที่สุด" ในปี 1981 ได้สร้างเครื่องมือวัดแบบการเรียนรู้ที่มีความเที่ยงตรง และความตรงสามารถแยกได้ว่า นักศึกษาชอบรูปแบบการเรียนรู้แบบใด อย่างไร ซึ่งรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาจะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษาได้ (Dunn and Price. 1981: 33-36)

การเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะการเรียนรู้จะช่วยให้มนุษย์สามารถปรับตนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ คิมเบล และคาร์เมอซี (กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. 2528 : 125) กล่าวว่า "การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร โดยเป็นผลมาจากการฝึกฝนเมื่อได้รับการเสริมแรง มิใช่เป็นผลมาจากการตอบสนองตามธรรมชาติที่เรียกว่า ปฏิกริยาสะท้อน (Reflex) เช่น การกระพริบตาเมื่อผงเข้าตา เป็นต้น"

กาเย (Gagné) (กรมวิชาการ. 2532: 8; อ้างอิงจาก Gagné. n.d.) กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ

1. ผู้เรียน (The Learner) ซึ่งมีอวัยวะรับสัมผัส 5 ชนิด ได้แก่ หู ตา จมูก ลิ้น และกาย กระทบประสาทส่วนกลาง และกล้ามเนื้อ
2. สิ่งเร้าหรือสถานการณ์ต่างๆ (Stimulus) สิ่งเร้า หมายถึง สิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัวผู้เรียน
3. การตอบสนอง (Response) เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับสิ่งเร้า

นั่นคือ ในการเรียนรู้แต่ละครั้ง จะต้องมียุทธศาสตร์ทั้ง 3 องค์ประกอบ ดังที่กล่าวมาแล้ว และองค์ประกอบที่สำคัญขององค์ประกอบแรกของการเรียนรู้ด้วยวิธีการเรียนรู้ ก็คือ ผู้เรียน โคลบ์ และฟราย (Kolb and Fry. 1975: 126) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนรู้และตัวผู้เรียนไว้ว่า นิสิต นักศึกษา หรือผู้ใหญ่ จะเข้าสู่ประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยวิธีการที่เขาเลือกไว้ตามเอกลักษณ์ของเขาเป็นหลัก

โดยธรรมชาติแล้ว นักเรียนแต่ละคนย่อมมีความแตกต่างกัน ทั้งด้านภูมิหลัง ความรู้ความสามารถ โดยเฉพาะด้านการเรียน นักเรียนจะรู้ความต้องการของตนเองได้ดีกว่าผู้สอน โดยแสดงออกมาในรูปแบบการเรียนที่ปฏิบัติ และพบการเรียนที่ชอบ จึงพบว่า ในห้องเรียนเดียวกัน นักเรียนบางคนไม่เอาใจใส่ต่อการเรียน บางคนศึกษากันคิดว่าตัวเองอย่างสม่ำเสมอ ในขณะที่บางคนเรียนด้วยตนเองไม่ได้ ต้องมีผู้ให้คำอธิบาย คำชี้แจง ให้กำลังใจตลอดเวลา (สังัด อุทรานันท์. 2525: 37; อ้างอิงมาจาก Leonard. 1981: 642) และสมบัติ จำปาเงิน (2532: 19-20) กล่าวถึงความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียนว่า ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถด้านสติปัญญา และความขยันหมั่นเพียรเท่านั้น ยังขึ้นอยู่กับวิธีเรียนที่มีประสิทธิภาพอีกด้วย นอกจากนี้ วัชรวิ บูรณสิงห์ (2526: 98) กล่าวว่า กลวิธีการเรียนที่เหมาะสมกับนักเรียนคนหนึ่ง อาจจะไม่เหมาะสมกับนักเรียนอีกคนหนึ่ง ดังนั้นนักเรียนแต่ละคนควรเปลี่ยนนิสัยการเรียนของตนเอง หากพบว่า วิธีการเรียนที่ใช้อยู่ไม่ได้ผล

4. รูปแบบการเรียนของนักเรียนนักศึกษา

ไรช์แมนและกราชฮา (Reichman and Grasha. 1975: 13-15) ได้ศึกษานเกี่ยวกับแบบการเรียนของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา และพัฒนาแบบวัดการเรียนของนักศึกษา (The Grasha-Reichman Student Learning Styles Questionnaires) โดยแบ่งประเภทของรูปแบบการเรียนออกเป็น 6 แบบ คือ

1. แบบแข่งขัน ผู้เรียนที่ใช้รูปแบบการเรียนแบบนี้จะมีลักษณะชอบเอาชนะเพื่อนด้วยกัน โดยพยายามที่จะทำทุกสิ่งทุกอย่างให้ดีกว่าคนอื่นๆ ผู้เรียนกลุ่มนี้จะมีความรู้สึกว่าเขาต้องแข่งขันกับคนอื่นในชั้นเรียน เพื่อรางวัล จะมองห้องเรียนเป็นสนามแข่งขันที่จะต้องมีแพ้-ชนะ และผู้เรียนแบบนี้ จะรู้สึกว่าเขาต้องชนะเสมอ

2. แบบร่วมมือ ผู้เรียนที่ใช้แบบการเรียนแบบนี้ จะมีลักษณะเป็นคนที่ชอบทำงานร่วมกัน เป็นกลุ่ม ชอบการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน กับอาจารย์และเพื่อนๆ ทั้งในชั้นเรียนและ

นอกชั้นเรียนเสมอ ชอบการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่ส่งเสริมให้มีการอภิปราย เพื่อให้มีความเข้าใจเรื่องเรียน ได้ดียิ่งขึ้น และชอบช่วยเหลือเพื่อนเกี่ยวกับการเรียน

3. แบบหลีกเลี่ยง ลักษณะของผู้เรียนแบบนี้ จะเป็นคนที่มีจุดมุ่งหมายในการเรียนเพื่อความสำเร็จในการศึกษาโดยมิได้คำนึงถึงความรู้ที่จะได้รับ ไม่สนใจเรียนเนื้อหาวิชาในชั้นเรียนตามแบบแผน ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ทักษะของผู้เรียนแบบนี้จะมองเห็นว่า ห้องเรียนเป็นสถานที่ที่ไม่น่าสนใจ

4. แบบมีส่วนร่วม ลักษณะของผู้เรียนแบบนี้ จะเป็นคนที่มีความกระตือรือร้นที่จะศึกษาค้นหาความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียน และชอบที่จะเข้าชั้นเรียน มีความรับผิดชอบที่จะเรียนรู้ให้มากที่สุดจากชั้นเรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุด แต่จะไม่ค่อยเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาที่เรียน

5. แบบพึ่งพา ลักษณะของผู้เรียนแบบนี้จะเป็นคนที่คิดว่าอาจารย์เป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญ รู้สึกว่าเนื้อหาวิชาในตำราและคำบรรยายถูกต้อง ชอบให้อาจารย์เน้นเนื้อหาที่สำคัญและชอบข้อสอบที่ออกตรงตามตำราหรือที่อาจารย์สอน แต่จะเป็นผู้ที่มีความอยากรู้อยากเห็นทางวิชาการน้อยมากและจะเรียนรู้เฉพาะสิ่งที่ถูกบังคับหรือกำหนดให้เรียน ไม่ค่อยชอบการอภิปรายในชั้นเรียน

6. แบบอิสระ ลักษณะของผู้เรียนแบบนี้ ชอบที่จะคิดและทำเรื่องต่างๆ ด้วยตนเอง เป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง สามารถตัดสินใจได้ว่าเนื้อหาใดสำคัญ จะฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความตั้งใจในการศึกษาเล่าเรียน มักจะศึกษาเรื่องที่จะเรียนล่วงหน้า และจะใช้เวลาส่วนมากในการศึกษาค้นคว้าเนื้อหาวิชาที่เรียนด้วยตนเอง

สโตน (Stone, 1979: 47-48) แห่งศูนย์วิทยาศาสตร์สาธารณสุข มหาวิทยาลัยวิสคอนซิน-แมดิสัน ได้พัฒนาเครื่องมือทางการศึกษาที่เรียกว่า "ดัชนีรูปแบบการเรียนที่ตนชอบ" (The Preferred Learning Styles Index) และได้นำมาใช้กับนักศึกษาแพทย์และนักศึกษาพยาบาลที่มหาวิทยาลัย ได้แบ่งรูปแบบการเรียนออกเป็น 2 แบบ คือ

1. แบบรับ (The Receptive Styles) พฤติกรรมในการศึกษาหาความรู้ของผู้เรียนแบบนี้คือ ผู้เรียนชอบที่จะได้รับความรู้โดยวิธีปฏิบัตินิยม (Traditionally Organized Form) พอใจในวิธีการสอนแบบบรรยาย ชอบดูการสาธิตจากครู อ่านหนังสือเฉพาะที่ครูกำหนดให้ และชอบที่จะให้ครูบอกว่าจะต้องทำอะไร

2. แบบค้นพบด้วยตนเอง (The Discovery Styles) พฤติกรรมในการศึกษาหาความรู้ของผู้เรียนแบบนี้คือ ผู้เรียนชอบศึกษาโครงสร้างหรือหลักการที่สำคัญๆ มากกว่ารายละเอียดของเนื้อหาวิชา พอใจที่จะได้รับความรู้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ชอบวิธีการสอนที่มีกิจกรรมเป็นแบบอภิปราย การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม การศึกษาเป็นรายบุคคล การมอบหมายงานให้รับผิดชอบและการศึกษาที่ให้ผู้เรียน รู้จักการแก้ปัญหา

จะเห็นว่ารูปแบบการเรียนของนักเรียนนักศึกษาได้ มีการจัดแบ่งหรือจัดประเภทไว้มากมายหลายทัศนะด้วยกัน ซึ่งแต่ละแบบก็มีลักษณะเด่นแตกต่างกันออกไป เครื่องมือวัดรูปแบบการเรียนที่นักการศึกษาได้พัฒนาขึ้น ก็เป็นเพียงการประเมินเจตคติของผู้เรียนที่มีต่อวิธีการสอนของครู และสัมพันธภาพที่มีระหว่างเพื่อน การที่ผู้สอนจะค้นพบหรือชี้เฉพาะได้ว่าผู้เรียนคนใดมีรูปแบบการเรียนแบบใดนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย ผู้สอนต้องใช้ความพยายามอย่างยิ่ง ถ้าผู้สอนได้รู้ว่าผู้เรียนคนใดใช้รูปแบบการเรียนแบบใดแล้ว ผู้สอนก็จะสามารถพัฒนาวิธีการสอนให้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนของผู้เรียนได้ (วิกิร ตันฑาทูทโธ. 2528: 44) อันจะทำให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายยิ่งขึ้น

5. รูปแบบการสร้างแบบทดสอบของแอลพอร์ท (ชวณสิทธิ์ สุชาติ. 2532: 21-22)

แอลพอร์ท (Gordon W. Allport) และเวอร์นอน (Phillip E. Vernon) ได้สร้างแบบทดสอบเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการประเมินค่าหรือเจตคติซึ่งมีชื่อว่า "Study of Value" โดยมีแนวความคิดว่า พฤติกรรมของมนุษย์จะถูกกำหนดโดยเจตคติชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือหลายชนิดประกอบกัน จากเจตคติทั้ง 6 แบบคือ ด้านทฤษฎี (Theoretical) ด้านเศรษฐกิจ (Economic) ด้านสุนทรียภาพ (Aesthetics) ด้านสังคม (Social) ด้านการเมือง (Political) และด้านศาสนา (Religions) ลักษณะของแบบทดสอบของแอลพอร์ท มีดังนี้

ตอนที่ 1 ประกอบด้วยข้อคำถาม 30 ข้อ ที่มีตัวเลือกหรือตัวคำตอบ 2 ตัวเลือก ในแต่ละตัวเลือกนี้จะแทนลักษณะของพฤติกรรมที่ถูกกำหนดโดยเจตคติที่แตกต่างกัน ซึ่งจะชี้ถึงความชอบของผู้ตอบกับข้อความหรือสถานการณ์นั้น

ตอนที่ 2 จะมีลักษณะคล้ายกับแบบทดสอบแบบเลือกตอบทั่วไป กล่าวคือ จะมีข้อความหรือตัวคำถามให้ก่อน แล้วจะมีตัวเลือกหรือคำตอบให้มา 4 ตัวเลือก ในแต่ละตัวเลือกนี้จะแทนลักษณะของพฤติกรรมที่ถูกกำหนดโดยเจตคติที่แตกต่างกัน โดยลักษณะของแบบทดสอบเช่นนี้ แอลพอร์ทและเวอร์นอน จะกำหนดให้ผู้ตอบเรียงลำดับของตัวเลือกแต่ละตัว ตามความชอบของผู้ตอบที่มีต่อตัวเลือกเหล่านั้น โดยถือว่าผู้ตอบชอบข้อใดมากที่สุดก็ให้ใส่หมายเลข 4 หน้าข้อความนั้น และหมายเลข 3 หมายเลข 2 และหมายเลข 1 ตามลำดับความชอบของผู้ตอบ ตอนที่ 2 นี้ มีจำนวน 15 ข้อ

แบบทดสอบแอลพอร์ทนี้ ได้ค่าความเที่ยงแบบครึ่ง (Split Half) อยู่ระหว่างคุณลักษณะทางเจตคติที่ชัดเจนไว้มากที่สุด และแบบทดสอบนี้วัดและประเมินเจตคติได้ดีกว่าที่สปรองเกอร์ (Edward-Spranger) ได้เคยให้คำจำกัดความเอาไว้

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

ชวนสิทธิ์ ชูชาติ (2532: 127-128) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบแบบการเรียนของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ ในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามวิชาเอก เพศ สถาบัน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยแบ่งแบบการเรียนเป็น 6 แบบตามแนวของไรซ์แมนและกราซา กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตชั้นปีที่ 4 ซึ่งสุ่มมาจากนิสิตสาขาการศึกษา วิชาเอกภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยจำนวน 412 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบวัดแบบการเรียนตามแนวของไรซ์แมนและกราซา ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นในรูปแบบของแอลฟอร์ท ผลการวิจัยพบว่า นิสิตวิชาเอกต่างกันมีแบบการเรียนแบบหลักเลียง และแบบมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีแบบการเรียนแบบหลักเลียง และแบบมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีแบบการเรียนแบบหลักเลียงสูงกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมสูงกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

คำริ กุลประสิทธิ์ (2532: 58) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแบบการเรียนของนักศึกษาเทคนิคการแพทย์ คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยใช้แบบวัดการเรียนของไรซ์แมนและกราซา พบว่าแบบการเรียนของนักศึกษาเทคนิคการแพทย์โดยส่วนรวมอยู่ในแนวร่วมมืออยู่ในเกณฑ์มาก รองลงมาเป็นแบบอิสระ แบบพึ่งพา และแบบแข่งขันตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้ายได้แก่ แบบหลักเลียง และนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำมีแบบการเรียนแบบต่างๆ เหมือนกับแบบการเรียนของนักศึกษาโดยส่วนรวม

พิกุล วงศ์ก้อม (2534: 204-205) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องกลวิธีการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร และเขตการศึกษา 9 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานคร และเขตการศึกษา 9 ส่วนใหญ่มีกลวิธีการเรียนในทุกด้านในระดับปานกลาง และกลวิธีที่นักเรียนใช้มากที่สุดคือ การจดบันทึก รองลงมาคือ การอ่านและการทบทวน นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ มีกลวิธีการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร และเขตการศึกษา 9 มีกลวิธีการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อรรดลัทธ์ วชิรเมธี (2536: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดสุโขทัย ซึ่งได้แบ่งรูปแบบการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ออกเป็น 6 แบบตามแนวของไรซ์แมนและกราซา คือ แบบแข่งขัน แบบร่วมมือ แบบหลักเลียง แบบมีส่วนร่วม แบบพึ่งพา และแบบอิสระ โดยศึกษาตามตัวแปรอิสระคือ ขนาดของโรงเรียน ระดับชั้นที่เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปรากฏผลว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโดยส่วนรวม

ชอบรูปแบบการเรียนวิชาคณิตศาสตร์แบบร่วมมือก่อนข้างสูง ชอบรูปแบบการเรียนวิชาคณิตศาสตร์แบบแข่งขัน แบบมีส่วนร่วม แบบพึ่งพา แบบอิสระ อยู่ในระดับปานกลาง และชอบรูปแบบการเรียนวิชาคณิตศาสตร์แบบหลีกเลี่ยงก่อนข้างต่ำ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เรียนอยู่ในโรงเรียนต่างขนาดกัน มีรูปแบบการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ในแบบแข่งขันกับแบบพึ่งพา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีรูปแบบการเรียนวิชาคณิตศาสตร์แบบแข่งขัน แบบร่วมมือ แบบหลีกเลี่ยง แบบมีส่วนร่วม แบบพึ่งพา และแบบอิสระ แต่ละรูปแบบไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ มีรูปแบบการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ 5 รูปแบบ คือ แบบร่วมมือ แบบหลีกเลี่ยง แบบมีส่วนร่วม แบบพึ่งพา และแบบอิสระ ในแต่ละแบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เลกซ์ (Lex. 1975: 6093-A) ได้ทำการทดลองเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในมลรัฐอินเดียนา โดยใช้วิธีเรียนต่างกันคือกลุ่มทดลองเรียนแบบกระบวนการกลุ่ม ส่วนกลุ่มควบคุมเรียนแบบเดิม ผลการทดลองปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างทั้ง 2 กลุ่มนี้ แต่นักศึกษาในกลุ่มทดลองรู้สึกพอใจต่อประสบการณ์ที่ได้รับ และชอบการเรียนแบบกระบวนการกลุ่มนี้มาก เพราะมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นของตนเอง และรู้สึกเป็นอิสระในการเรียน

ไท้กเกอร์ (Coker. 1984: 2373-A) ได้วิจัยเรื่อง แบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอน 2 แบบ คือ แบบหนึ่งให้ผู้เรียนมีการเรียนแบบอิสระ (Independent Style Learning) ส่วนอีกแบบหนึ่งเป็นแบบการเรียนแบบพึ่งพา (Dependent Style Learning) กับการคิด 3 แบบ วิธีสอนที่ผู้เรียนชอบ และผลการเรียนปลายภาค โดยศึกษาจากนักศึกษาพยาบาล 2 กลุ่มเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบการคิด (Cognitive Style Tests) โดยกลุ่มแรกถูกสอนโดยวิธีการเรียนแบบพึ่งพาหรือขึ้นอยู่กับครูผู้สอน กลุ่มที่สองถูกสอนด้วยวิธีเรียนแบบอิสระที่ให้ตัดสินใจด้วยตนเอง ผลการวิจัยปรากฏว่า นักศึกษาพยาบาลมีแบบการเรียนแบบอิสระและแบบการเรียนแบบพึ่งพาในเปอร์เซ็นต์ที่เท่ากัน นักศึกษามีผลการเรียนที่แตกต่างกันเพียงเล็กน้อย วิธีสอนที่ผู้เรียนชอบจะเป็นวิธีสอนแบบอิสระ และค่าเฉลี่ยของผลการเรียนแบบอิสระมีนัยสำคัญกว่าผู้เรียนแบบพึ่งพา

ครานตัน และแม็คคอร์ต (Crantan and McCort. 1985: 136) ได้ทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยเปรียบเทียบแบบการคิดกับแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรี จุดมุ่งหมายของการศึกษาเรื่องนี้เพื่ออธิบายว่า ระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนพยาบาลจะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่วัดด้วยรูปแบบการคิดของฮิลล์ (The Modified Josep Hill Cognitive Style Map) กับกลุ่มที่วัดด้วยเครื่องมือวัดแบบการเรียนของกราชาและไรช์แมน (The Grasha Riechman Student Learning Styles Scales) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลจำนวน

60 คน ซึ่งลงทะเบียนเรียนในวิชาแนะนำการพยาบาลทางคลินิก (Introduction Clinical Nursing Course) ณ วิทยาลัยชุมชนในวันออกเฉียงใต้ กลุ่มตัวอย่างนี้ถูกเลือกโดยสุ่มเข้าเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม และใช้เครื่องมือวิเคราะห์ผู้เรียนคนละอย่างกัน พบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ ใน 2 กลุ่มนี้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 *